

TESCİLSİZ TASARIMLARIN KORUNMASI

HAZIRLAYANLAR

Av.Nagihan Aydın

Av.Abdullah Erkam Yılmaz

03

Tescilsiz Tasarımın Gası Nedir?

04

Tescilsiz Tasarım Sahibinin Hakları Nelerdir?

TESCİLSİZ TASARIMLARIN KORUNMASI

Tasarımlara **hukuki koruma 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK)** ile getirilmiştir. Kanuna göre; **“Tasarım; bu Kanun hükümleri uyarınca tescil edilmiş olması hâlinde tescilli tasarım, ilk kez Türkiye’de kamuya sunulmuş olması hâlinde ise tescilsiz tasarım olarak korunur.”** Kanunda belirtilen tescilsiz tasarımın korunması için ise belirli şartların bir araya gelmesi aranmıştır. Bu şartlar;

1-İlk kez Türkiye’de kamuya sunulmuş olması

Tescilsiz tasarım ilk kez Türkiye’de kamuya sunulmuş olmalıdır. Buradadikkat edilmesi gereken husus tescilsiz tasarımın Türkiye’de ilk kez kamuya sunulmuş olmasının değil; ilk kez Türkiye’de kamuya sunulmuş olmasının şart olduğudur.

Tescilsiz tasarım yeni ve ayırt edici olmalıdır. Yenilik, dünya çapında yeni olması gerekliliğini ifade etmektedir. Ayırt edicilik unsuru ise tescilli tasarımlarda aranan şartlarda olduğu gibi kamuya sunulmuş bir tasarım ile benzer bir genel izlenim içermemesi gerektiği anlamına gelmektedir.

Tescilsiz tasarımın kamuya arzından önce 3 yıllık süre geçmemiş olmalıdır. Bu durum, 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu’nun 69. Maddesi’nin 2. Fıkrasında “Tescilsiz tasarımların koruma süresi, koruma talep edilen tasarımın kamuya ilk sunulduğu tarihten itibaren üç yıldır.” denilmek suretiyle belirtilmiştir.

Son aranan şart ise tescilsiz tasarımın SMK 58. Maddesi’nin 4. Fıkrası ile belirtilen ve koruma kapsamı dışında kalan hallerden birine girmemesidir. Bu haller;

1-Kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı tasarımlar.

2-Ürünün teknik fonksiyonunun zorunlu kıldığı görünüm özellikleri.

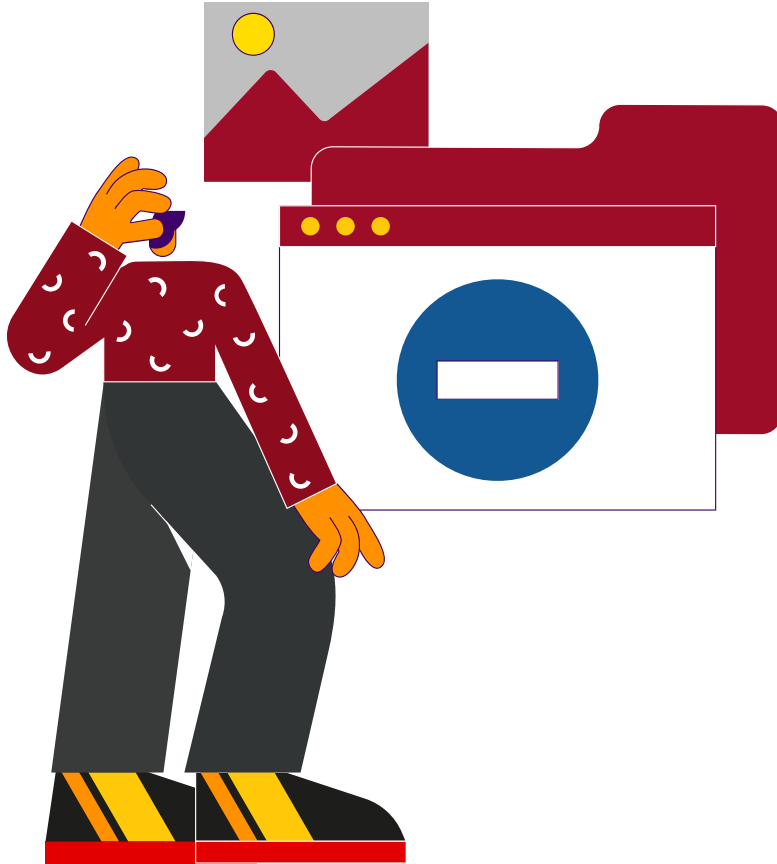
3-Tasarımın kullanıldığı veya uygulandığı ürünün, başka bir ürüne mekanik olarak monte edilmesi veya bağlanması için belirli biçim ve boyutlarda üretilmesi zorunlu ürünlerin görünüm özellikleri.

4-Paris Sözleşmesinin 2’nci mükerrer 6 ncı maddesi kapsamında yer alan hükümlerle korunan işaretler ile bu kapsam dışında kalan ancak kamuyu ilgilendiren, dinî, tarihî ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği işaretlerin, armaların, nişanların veya adlandırmaların uygunsuz kullanımını içeren tasarımlar.

TESCİLSİZ TASARIMIN GASPI NEDİR?

Tasarımın gerçek hak sahibi dışında bir kişi tarafından başvuru yapılarak tescillenmesi durumunda veya tescilsiz bir tasarım hak sahibi olmayan biri tarafından kamuya sunulmuş ise tasarımın gaspı söz konusu olur. Tescilsiz tasarımın gerçek hak sahibi olan kişi bu durumda tasarım sahipliğinin kendisine devredilmesini veya tasarım sahibi olarak tanınmayı diğer hak ve talepleri saklı kalmak kaydıyla mahkemeden talep edebilir.

Hak sahibi sayılan haklarını tescilsiz tasarımlar için kamuya sunulduğu tarihten itibaren üç yıl içinde ileri sürmelidir. Gerçek hak sahibinin kötüniyetli olması halinde ise hak düşürücü süre uygulanmaz. Açılan bir dava devam ederken başvurunun tescil edilmesi halinde başvurunun gaspı davası, tasarımın gaspı davasına dönüşür.

TESCİLSİZ TASARIM SAHİBİNİN HAKLARI NELERDİR?

Tescilsiz tasarımlar, sayılan şartları taşımaları halinde tescilli tasarımlar gibi korunmaktadır. Böyle olunca tescilli tasarım sahibi ile şartları sağlayan tescilsiz tasarım sahibi aynı haklara sahiptir. Bu haklar aşağıda sayıldığı gibidir;

1- Tescil, marka sahibine bir münhasır hak sağlar. Tescilli marka sahibi, izinsiz olarak gerçekleştirilen aşağıdaki fiillerin önlenmesini talep etme hakkına sahiptir;

- Tescilli marka ile aynı olan herhangi bir işaretin, tescil kapsamına giren mal veya hizmetlerde kullanılması,
- Tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve tescilli markanın kapsadığı mal veya hizmetlerle aynı veya benzer mal veya hizmetleri kapsayan ve bu nedenle halk tarafından tescilli marka ile ilişkilendirilme ihtimali de karıştırılma ihtimali bulunan herhangi bir işaretin kullanılması,
- ▲ Aynı, benzer veya farklı mal veya hizmetlerde olmasına bakılmaksızın, tescilli marka ile aynı veya benzer olan ve Türkiye'de ulaştığı tanınmışlık düzeyi nedeniyle markanın itibarından haksız bir yarar elde edecek veya itibarına zarar verecek veya ayırt edici karakterini zedeleyecek nitelikteki herhangi bir işaretin haklı bir sebep olmaksızın kullanılması.

2- Tescilli marka sahibi maddi tazminat ve/veya manevi tazminat ve/veya itibar tazminatı davası açarak haklarını koruyabilmektedir. Bu davalarda 3 unsur aranır: hukuka aykırı fiil, kusur, zarar, uygun illiyet bağı. İtibar tazminatında dikkat edilen unsurlar: kötü üretim ve uygun olmayan tarzda piyasaya sürmedir. İtibar tazminatı içinde manevi unsurlar barındırmak ile birlikte maddi unsurları da barındırır. İtibar tazminatını tüzel kişilerde isteyebilmektedir. Şartları sağlayan tescilsiz marka sahibi de bu tazminatları talep etme hakkına sahiptir.

3- Tescilli marka sahibi talep edeceği bir ihtiyati tedbir kararı ile tescilli markası kullanılarak yapılan satışların durdurulmasını ve taklit ürünlere el konulmasını talep edebilir. İhtiyati tedbir kararı ayrıca talep edilebileceği gibi açılan davaların içinde de talep edilebilir. Sayılan tedbirleri şartları sağlayan tescilsiz marka sahibi de isteyebilmektedir.

4- Tescilli tasarım sahibi markasına yapılan tecavüz için, delil tespiti işlemi yaptırılması, tecavüzün tespiti, muhtemel tecavüzün önlenmesi, tecavüzün durdurulması ve tecavüzün kaldırılması davalarını açabilir. Aynı şekilde şartları sağlayarak tescilsiz korumadan yararlanan tescilsiz tasarım hak sahibi de bu işlemleri talep etme ve dava açma hakkına sahiptir.

Teşekkürler

Abdullah Erkam Yılmaz
Kurucu Avukat

İletişim:

aeylegal.com
erkam@aeylegal.com

Nagihan Aydın
Avukat

İletişim:

aeylegal.com
nagihan@aeylegal.com

Sorularınız ve görüşleriniz için
bizimle iletişime geçebilirsiniz.